

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
DEPARTMENT OF HEALTH CARE OF KHARKIV REGIONAL STATE
ADMINISTRATION
DEPARTMENT OF SCIENCE AND EDUCATION OF KHARKIV REGIONAL
STATE ADMINISTRATION
DEPARTMENT OF HEALTHCARE OF KHARKIV CITY COUNCIL
KHARKIV NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY

GENDER. ECOLOGY. HEALTH

Proceedings
of the VII International Scientific and Practical Conference

(Kharkiv, April 22–23, 2021)

Kharkiv
KhNMU
2021

ББЛ 60.542.21
УДК 314.334.43
Г 34

Редакційна колегія

В. А. Капустник, В. М. Лісовий, В. В. М'ясоєдов, І. В. Лещина, І. В. Летік,
О. Я. Гречанина, К. І. Карпенко, Г. М. Кожина, С. О. Краснікова.

*Друкується за рішенням вченої ради
Харківського національного медичного університету.
Протокол № 5 від 22 квітня 2021 р.*

Г 34 Гендер. Екологія. Здоров'я: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 22–23 квітня 2021 р.) / ред. кол. : В. А. Капустник, В. М. Лісовий, В. В. М'ясоєдов та ін. – Харків : ХНМУ, 2021. – 232 с.

У збірнику представлено результати наукових досліджень фахівців та молодих науковців з навчальних закладів Харкова, 12 міст України, вчених із Швеції, Італії, Чехії, Сербії, Індії, Туреччини, Білорусії, Польщі, Хорватії, Німеччини, Вірменії. Доповіді присвячено гендерним аспектам медицини та екології, а також дослідженню перспектив гендерної медицини у контексті пандемії covid-19. Для науковців, викладачів, аспірантів та всіх зацікавлених.

UDC 314.334.43
LBC 60.542.21

Editorial board

V.A. Kapustnyk, V.M. Lisovyi, V.V. Myasoedov, I.V. Leshchina, I.V. Letik,
O.Y. Hrechanina, K.I. Karpenko, H.M. Kozhyna, and S.O. Krasnikova.

*Published by the decision of the Academic Council of
Kharkiv National Medical University.
Protocol # 5 of April 22, 2021.*

G 34 Gender. Ecology. Health: Proceedings of the VII International Scientific and Practical Conference (Kharkiv, April 22–23, 2021) / editorial board : V. A. Kapustnyk, V. M. Lisovyi, V. V. Myasoedov and others. – Kharkiv: KhNMU, 2021. – 232 p.

The collection presents the results of scientific research of specialists and young scientists from educational institutions of Kharkiv, 12 cities of Ukraine, scientists from Sweden, Italy, Czech Republic, Serbia, India, Turkey, Belarus, Poland, Croatia, Germany, and Armenia. The reports focus on gender aspects of medicine and ecology, as well as research on the prospects of gender medicine in the context of the covid-19 pandemic. For scientists, teachers, graduate students, and anyone interested.

напрацюваннями та методиками роботи щодо захисту прав осіб з порушеннями здоров'я; планується організаційна та експертна підтримка у становленні існуючих та сприяння у створенні нових осередків гендерної освіти.

Зокрема, цікавим та очікуваним для студентів є проведення Всесвітньої акції «16 днів проти насильства». Так, акція, яка має тривалу історію, була покликана привернути увагу педагогічної громадськості та студентської молоді до актуальності протидії такому негативному суспільному явищу, як насильство.

Важливо зазначити, що орієнтування на гендерну просвіту майбутніх фахівців соціальної сфери до імплементації інклюзивної освіти в умовах діяльності центру гендерної освіти сприятиме отриманню додаткової інформації щодо шляхів та засобів реалізації гендерної політики держави, сприяння засвоєнню гендерночутливого підходу до надання соціальних послуг особам з порушеннями здоров'я, залучення волонтерського ресурсу, створення й реалізації соціальних проєктів, планів роботи, продуктів соціальної реклами для роботи з різними соціальними групами й верствами населення.

*Бережна А. В., Чумаченко Т. О.,
Харківський Національний медичний університет*

ІНФЕКЦІЇ, ПОВ'ЯЗАНІ З СУДИННИМИ КАТЕТЕРАМИ: ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ

Судинні катетери часто використовують в медичній практиці незалежно від статі пацієнта. Оскільки процедура катетеризації є інвазивним втручанням, завжди є вірогідність розвитку ускладнень, в тому числі інфекційних. Для розробки та впровадження ефективних науково обґрунтованих заходів з профілактики ускладнень катетеризації судин варто знати фактори ризику. Стать пацієнтів, як і їх вік та особливості спадковості, належать до факторів ризику, які не корегуються при зовнішньому втручанні. Якщо анамнез пацієнта обтяжений зазначеними факторами ризику, медичним працівникам необхідно це враховувати та мати настороженість для своєчасного попередження ускладнень.

Серед судинних катетерів найбільшу розповсюдженість отримали периферичні венозні катетери, використання яких може супроводжуватись виникненням катетер-асоційованих флебітів (далі – флебіти). Слід зазначити, що за етіологією флебіти бувають як інфекційного, так і не інфекційного характеру, але диференційну діагностику з залученням мікробіологічних досліджень зазвичай не проводять. Незважаючи на значну кількість епідеміологічних досліджень стосовно факторів ризику флебітів, питання щодо ролі статі пацієнтів у частоті їх виникнення залишається відкритим. Частина авторів (*Maki & Ringer, 1991; Nassaji-Zavareh & Ghorbani, 2007; Cicolini та ін., 2009; Mestre Roca та ін., 2012; Lv & Zhang, 2019*) пов'язує жіночу стать з вищою частотою розвитку флебітів.

Хоча наукове обґрунтування такого зв'язку відсутнє, існує припущення, що відмінності у частоті виникнення флебітів серед пацієнтів різної статі обумовлені гормональними особливостями жіночого та чоловічого організму (Nassaji-Zavareh & Ghorbani, 2007). Між тим, ряд авторів повідомляють про відсутність впливу статі на частоту флебітів (Tager *et al.*, 1983; Comely *et al.*, 2002; Uslusoy & Mete, 2008; Furtado, 2011). За даними власного дослідження, проведеного на базі хірургічного відділення багатoproфільного стаціонару, зв'язок між статтю та частотою виникнення флебітів встановити не вдалось (Бережна & Чумаченко, 2020). До більш небезпечних для здоров'я та життя пацієнтів ускладнень катетеризації судин належать катетер-асоційовані інфекції кровотоку (далі – КАІК). Жіночу стать пацієнтів пов'язували з вищою частотою КАІК, обумовлених використанням центральних венозних катетерів (далі – ЦВК) Callister *et al.* (2014), але Lissauer *et al.* (2012) повідомляли про переважання КАІК, обумовлених використанням ЦВК, у чоловіків.

За даними, узагальненими некомерційною організацією в сфері охорони здоров'я The Joint Commission, чоловічу стать слід розглядати як фактор, що підвищує ризик виникнення КАІК, обумовлених використанням ЦВК (2012). Marschall *et al.* у практичних рекомендаціях щодо стратегій профілактики інфекцій кровотоку (2014), пов'язаних з використанням ЦВК, асоціюють жіночу стать зі зниженим ризиком виникнення КАІК, обумовлених використанням ЦВК. Результати досліджень свідчать про необхідність подальшого вивчення зв'язку статі та випадків ускладнень катетеризації судин з урахуванням різноманіття патології та схем лікування у пацієнта з катетером, типу лікувально-профілактичного закладу, якості організації інфекційного контролю у закладі охорони здоров'я тощо.

Незважаючи на неоднозначні результати деяких досліджень щодо частоти розвитку інфекційних ускладнень катетеризації судин у пацієнтів різної статі, підходи до організації інфекційного контролю та профілактики мають бути комплексними та розробляться відповідно до профілю лікувального закладу, його матеріально-технічного устаткування з урахуванням особливостей пацієнтів, яким надається медична допомога.

Бойко А.І.,

Черкаський державний технологічний університет

ГЕНДЕРНІ ВИКЛИКИ COVID-19

Пандемія COVID-19 виявилась маркером процесів соціальної нерівності та несправедливості, зокрема й гендерної проблематики. Суспільства нерівності отримали вірусний драйвер розшарування. Розвиток суспільства був переважним трендом перед розвитком особистості, а особистість «втратила стать». «Жіноча робота» стала непомітною в період пандемії для спостереження і втратила суспільну вагу через низьке розташування на нижчих щаблях суспільних цінностей. Тому гендерні проблеми набувають усвідомлення на індивідуально-локальному рівні.

<i>Бережна А. В., Чумаченко Т. О.</i> ІНФЕКЦІЇ, ПОВ'ЯЗАНІ З СУДИННИМИ КАТЕТЕРАМИ: ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ	53
<i>Бойко А. І.</i> ГЕНДЕРНІ ВИКЛИКИ COVID-19	54
<i>Бойченко М. І.</i> СТАМБУЛ БЕЗ ТУРЕЧЧИНИ: КОЛІЗІЇ БОРОТЬБИ З ГЕНДЕРНИМИ СТЕРЕОТИПАМИ ЗА ДОПОМОГОЮ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ	56
<i>Бондаренко В. В., Кириченко О. О., Лагутіна О. О.</i> ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРІОДУ НОВОНАРОДЖЕНОСТІ В СУДОВО-МЕДИЧНІЙ ПРАКТИЦІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	59
<i>Вереміхазі Кальман</i> СПРИЙНЯТТЯ ТРАНСГЕНДЕРНОСТІ В СУЧАСНОМУ РЕФОРМІСТСЬКОМУ ІУДАЇЗМІ	60
<i>Вязовская К. Г.</i> БЕЛАРУСЬ-2020. ОПЫТ ЖЕНСКОГО СОПРОТИВЛЕНИЯ	61
<i>Гайчук Л. М., Каптюх О. М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ХВОРИХ НА ДЕМЕНЦІЮ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД СТАТІ	63
<i>Годзь Н. Б.</i> ОБРАЗ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ ЯК ФУТУРОЛОГІЧНИЙ ПРОЕКТ	64
<i>Голубович І. В., Тихомірова Ф. А.</i> ГЕНДЕРНИЙ МЕЙНСТРИМІНГ У ДОСЛІДЖЕННІ МІСТА.	66
<i>Гончаренко Л. О., Тесля Д. С.</i> БОРОТЬБА ЗА ГЕНДЕРНУ РІВНІСТЬ У СПОРТІ	67
<i>Гончаренко Л. О., Цимбал М. М.</i> АНОРЕКСІЯ ТА ОЖИРІННЯ – ДВА КРАЇ ОДНІЄЇ ПРІРВИ	68
<i>Гуцько Н. В., Короткова Н. В.</i> ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ГЕНДЕРНОГО БАЛАНСУ НАСЕЛЕННЯ КРАЇНИ	70
<i>Гужва А. А.</i> ЖІНОЧА РЕПРОДУКТИВНА ФУНКЦІЯ ЯК ПРЕДМЕТ ПОЛІТИЧНИХ МАНІПУЛЯЦІЙ	71
<i>Гучінова Ельза-Байр (Guchinova Elza-Bair)</i> ДЕПОРТИРОВАННЫЕ КАЛМЫКИ: ВРАЧИ И БОЛЬНЫЕ	73
<i>Держко І. З., Швед О. П.</i> БІОСФЕРА. ПАНДЕМІЇ. ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ	74
<i>Дишкант Т. М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПІДХОДІВ ДО ЗДОРОВ'Я В ІСТОРИЧНІЙ ПЕРСПЕКТИВІ	77
<i>Добридень О. В.</i> ОСНОВНІ ПЕРЕДУМОВИ ЗДОРОВОГО СПОЖИВАННЯ	78
<i>Дроздова Т. О.</i> КИТАЙСЬКИЙ АНАРХО-ФЕМІНІЗМ ХІ ЧЖЕН	79
<i>Дятлова І. В.</i> ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ У ПОЛІТИЦІ: СВІТОВИЙ ДОСВІД І ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА	81